

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 vtrum sit peccatum mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

¶ vultu illi, quod est forniciata: ebrius est, qui scit hunc potum esse inebriatum, & vult illo vi, quod est inebriari, ut intendatur bona actum moralem. Ex hoc enim tamquam ex intento per le, & directe, vult legenti litera dicunt, sumit speciem ebrietatis viatum non ex defactu conlectante, qui indirecte, & in sua causa tantum est vultus.

¶ Ad secundum dubium dicuntur, quod inebriare & ex industraria ut carcer vult rationis, videat esse valde paucorum: quoniam carere vult rationis, communiter ebrii incurunt matus quam appetant.

In gibus tamen appetitus directe tendit ad certam vult rationis, & ad hoc ebrietate vult rationis, communiter ebrii incurunt matus infirmorum dolerabilis virtus plus quam humana videtur, & ad bestialitatem vita pertinere. Velle namque direcione se priuare vult rationis, nol aliud est, & velle se facere irrationale, ac brutum animal pro tunc. Authorum de ebrietate, ut est humana vult rationis, loquuntur secundum id, quod committitur in nominibus inuentur. Contra namque quod committitur nullus directe vult se priuare vult rationis.

¶ Super Questiones etenim quinque zeloma Articulum secundum.

In articulo 150, dubium occurrit. An porus vini ex hoc ipso redditur culpabilis mortaliter, quod priuat scienciam, & voluntatem uitiationis. Et hinc annitur alterum dubium, an hinc potus habeat rationem peccati mortali ex ipso damno vult rationis, an ex periculo, qua felicitate exponit hominem periculo peccatorum mortali. An ex vroque simili. In litera siquidem vult que simul ponitur. Est siquidem primi dubius ratio, quia nulla condito, poe est falutari tam in virtu vultu, quam vultu, fact ex se sufficiente actum mortaliter culpabilem: sed ista condito, felicitate interne priuationem uitiationis, potest falutari in actu uitiationis & vulto. ergo actus porus ex hoc ipso est priuationis uitiationis, non est peccatum mortale. Minor probatur multipliciter. Primo, quia sciens & uolens dormire, vult se priuare uitiationis, & tamen non peccat. Secundo, quia pp uotum inebrians se non peccat. Nec uale, inquit Martini, quod ait Thomas in reipositione ad tertium, quod quia nomini potest fieri per aquam tepidam, ideo propter hanc causam non excusaretur quis ab ebrietate, tum quia porus tepida aqua non prouocat uotum in hominibus omnibus: tum quia uitiationis exilia & alia causa pronocatus, alias superfluitates emituntur. Tertio, quia si quis esset talis complexions, quod ex uno quantumcumque tempore inebriaretur, & ex alio potu grauus latenter in corpore, ita esset perplexus, si non licet subiit minus male bibendo uitium, per hoc scienter inebriando se. Quartu, ad cuiusdam sauitiam tyranni, uel infelix, in cuius homo possit se inebriare, ut sic relinqueretur pro-

magis mouendo q̄ minando. Sic n. agēdū est in multitudine peccantum: seueritas autem exercenda est in peccato paucoru.

ARTICVLVS. I.

Vtrum ebrietas sit peccatum mortale.

¶ AD SECUNDVM sic proceditur. Vt p̄ ebrietatis non sit peccatum mortale. Augus. in sermone de purgatorio dicit, ebrietatem esse peccatum mortale, si sit aliquid: sed affiditas importat circumstantiam, quae nō trahit in aliam speciem peccati, & sic non potest in infinitū aggrauare, vt de ueniali faciat mortale, sicut ex supradictis patet. Ergo si alias ebrietatis non est peccatum mortale, nec etiā hoc modo erit peccatum mortale.

¶ Pr̄. Aug. dicit in eodē sermone. Quotiensquis in cibo, aut potu plus accipit quam necesse est, ad minutā peccata nouerit pertinere: peccata autē minutā dicuntur ueniali. ergo ebrietas, quae cauatur ex immorato potu, est peccatum ueniale.

¶ Pr̄. Nullū peccatum mortale est faciendum propter medicinam: sed aliqui superflū bibut secundum consilium medicinae, ut postea per uomitum purgentur, & ex hoc superfluo potu sequitur ebrietas. ergo ebrietas non est peccatum mortale.

SED CONTRA est, quod in canonibus Aposto. legitur. Episcopos, aut presbyter, aut dia-

obiet in actus.

¶ Ad evidentiam horum scito, quod author non dicit, quod priuare se uitiationis constituit peccatum mortale, aut ueniale: sed docet, quod priuare se uitiationis exordinata concupiscentia uitia, est peccatum mortale. Et si queratur, in quo constituit ista inordinatio: In prompu est reiposu, quod constituit in hoc, quod propter delectationem in potu non curat sciens, & uolens priuare se uitiationis, ita quod non priuatio uitia rationis absoluē, nec delectatio in potu uitia insbriant in scientie, & uolente illam constituit rationem culpa mortalis. Et in hoc proprii constituit actus ebrietatis, quia cum intemperantia species fit, et circa delectabile secundum sensum tactus, quale est potus uitia ebriani. Ex hoc autem fundamento patet primo, quod rationes Martini non sunt contra authoris doctrinam de ebrietate formaliter loquendo: sed allatae sunt rationes si considerat, infernum tanum, quod ebrietas materialiter, hoc est, bibere aduententer usq; ab mentis alienationem non pp delectationem potus, sed pp aliquam honestam in se cautam est licita, quod nunc non affirmo, nec inficio. Sed in reipositione ad tertium haec quæsto tractabitur, & si Deus lumen dederit, determinabur. Patet secundo, quod solutio Martini ad primam rationem authoris

cō bono &c. Hac sunt motiva sumpta ex Martino ubi supra. Qui est ibidem tenens conclusionem dictarum rationum, solutio rationes authoris in hoc articulo. Negat siquidem illam maiorem. Quicunque sciens & uolens priuat se uitia rationis, propter intentionem de periculo dicit tria. Primo, q̄ huiusmodi pericula non sunt cōia omnibus ebrijs. Secundo, q̄ huiusmodi pericula potest prouader ne sequantur, precipiendo prius quod causa tur, & obserueretur cū erit ebrius. Tertio, q̄ duplex est periculū, circundans, uel inquinuens. Et quod licet non possit quis exponere se periculo inuolenti, secus est de periculo circumdante, quale est istud quā dogi. Et ad authoritatem Ambrosij in litera allata dicit, q̄ loquitur Ambrosio non uniuersaliter, sed secundum id, quod multis accidit. Ad rationem uero allata in litera arguendo in oppositum ex canonicis Apostolorum, dicit duo. Primo, q̄ non loquitur, nisi de assiduis in ebrietate, ut ostendit ly determinis ebrietati. Secundo, quod huiusmodi pericula non solum pro mortali, sed etiam aliquando pro ueniali, & sine culpa, non tamen sine causa imponuntur, p. recipere propter indecentiam, & exploitationem facilius est ebrietas. Secundi autem dubi ratio ex Martino iam dicta est. Et aspiciatur alia quae pericula consequentia per accidentes se habent. Species autem mortali peccati non attenduntur secundum ea, quae sunt per accidentes, sed secundum id, quod per se est

1. 1. 83. art.
5. ad 1. art. 2.
diff. 24. q. 2.
ad 6. cor. Et
mal. q. 2.
8. ad 3. oc.
R. 13. i. 2.
3. Et 1. cor.
2. In term. 4.
in die animarū. 1. 2.

1. 1. qualific.
2. 2. art. 7.

Ser. 4. in die
animarū. 2.
2. medium.
3. 2. art.

C. 2. 2. 2.

authoris data, nihil ualeat, quia loquitur de priuatione usus rationis absolute, & author loquitur de priuatione usus rationis ex delectibili inebriatio potu. De dictis autem ad ratione de pericolo, & obiectione allata in secundo dubio, licetum est, quod cum ebræa directe opponatur bono rationis humanae, hoc est, usui rationis humanae, & reliqua via essentialiter ex suis directe malis spe ciem, grauitatemque habent, non est alter de ebræitate dicendum, sed distinguen- dum potius est, quod ebræa habet dupli cem grauitatem, una subtilitatem, & hæc

Act. p. secund. attingitur *secundum* ipsum rationis usum ex delectabili priuatum : alteram consequenter se habentem, & hac attendit penes periculum mala committendi, & penes omnissimum honorum, quae operari, aut confessari debuit. Et licet hæc se habeant per accidens pro quanto sunt extra speciem, non tamen se habeant per accidens pro quanto sunt regulariter seu communiter consequentia, & prævia in communis, vel falso in sua causa. Vnde ad dubium dico, quod non ex hoc primo habet ebrietas, quod sit peccatum, & quod sit mortale, sed hoc habet primo, ut dictum est, ex suo genere, & secundario habet ex hoc, scilicet ex periculo mortaliter peccati, cui se sciens, & volens committit. Quod autem huiusmodi pericula non sunt communia omnibus ebriis, ut prima Martini obiectio dicit, nihil obstat, si sunt consequentia in pluribus. Moralis enim doctrina attendit id, quod comuniter accidit. Quod uero huiusmodi periculis posit prius ebrius prouidere per alios ne occurruant, ut secun d' obicitur, fallitum primo eti quo ad concupiscentias, & malas locutiones, puta, uelle percutere, uel occidere, uel adulterii, & dicere turpia, quamvis in quibusdam potantibus uerum sit quo ad extortiones extortiores, puta, ne pertinuerit uel occidatur claudendo ipsos in camera. Deinde, quia ita prouisiones sunt per accidens, & paucis conuenient: ideo atten dendo ad ea, que consequuntur actum ebrietatis ex sua natura, ut author docet, dicitur quod haec secundaria grauitas non exceptatur propriei humuromi potentiam prouidendi, quamvis si prouisiones apponenter, diminueretur, & excusatent a tanto, sed non a toto. Distinctio denum tertio loco adducta de periculo circumstante, & inuolente, non soluit, si communiter pericula mortalis peccati consequentur, quia tunc est periculum inuoluentis hominem in peccato mortali. At autem ebri communiter in hoc incident, fateor me nescire, quia non vidi multos ebrios. Quamvis autem responso ita quo ad grauitatem ex periculo, quod ad primam partem sit optima, quod scilicet grauitas subtilitatis est ex iusto genere consequens ex periculo, quod ad secundam tamen partem, scilicet quod sit ebrietatis etiam mortalis ex periculo, non uidetur vera, nec habetur in litera ab auctore. Litera enim debet fieri punctuari, ut ly, Et sicut peccat mortaliter, sit conclusio sequens ex precedenti medio, quia scilicet sciens, & volens priuare se &c. & postmodum subiungit. Commitiens se periculo peccandi. Coniungendum est enim cum sequenti probatione ex autoritate Ambrofii, ita quod ly, Commitiens se periculo peccandi, non est expeditio, aut redditio alterius rationis, aut administratio praecedentis rationis, quare peccat mortaliter, sed est subiungit communitatibus ad ebrietatem aggravantis ipsam. Cuius signum est, quod non dicit auctor, Commitiens se periculo peccandi mortaliter, sed periculo peccandi: & hoc etiam in communis probat ex Ambrofio. Constat autem quod ex periculo peccandi non peccat homo mortaliter, & sic procul dubio intendit auctor: & hoc ex iam uidetur uerum secundum lumen, quia non apparet quantum ego scio, quod communiter ebrii incurvant actus peccatorum mortalium, sed multi dormiunt, multi sunt otiosi &c. Doctrina autem moralis secundum communiter accidentia tradenda est. Nec obstat, quod post hoc auctor inferat. Vnde ebrietas per se loquendo, et peccatum mortale: quoniam illatio ista ex ratione induita, de domino uulnus rationis intelligenda est, quam comitatur periculum peccandi.

F di in communis sue mortalitatis, & in
q; Ad dicta autem Martini contra argumentum
ipsius in canonibus Apostolorum, & in
author non inducit illum canonum nisi
altera parte, ad quod non requiretur praecep-
to, ut dictum est. * Alio modo
sic, quod aliquis percipiat post
esse immoderatum, non tam
aliter potum inebriate poten-
tem: & sic ebrietatis poti-
telle cum peccato ueniali. Ter-
tio modo, potest esse quod al-
quis bene aduentur potum esse
immoderatum & inebriante,
G & tamen magis uult ebrieta-
tam incurtere, quam a po-
tu austinere: & talis proprius
eius ebrius, quia moraliter
piunt speciem non ab his, qua
per accidens eueniunt prater-
tentio, sed ab eo quo id per-
se intenit. Et sic ebrietatis per-
catum mortale, quia secundum
ex Marino occurrit ubi supra, argu-
lutionem, quod reliqua multa fui-
ciser. Primo. Quero de illo qui proponit
ebriando, co-golatice hoc dico, quoniam
licet fortitudinem illam, & habuit uita
tempore, utrum terita ebrietatis peccata
sequitur quod ebrietatis non aliud, et si
si non, sequitur quod non concipiatur
lens ebrios non peccare mortali-
ter, neque inebriando. Secundo.
Quod potu oculi, in quo dicitur
nerit in dictam cognitionem, & hunc etiam
ex aliud uite genitus habuimus communi-
ne concipiendum inebriatum, in ha-
peccata moraliter in illa ebrius, & non
qui nos affidauit inebriando ne peccata
fugio uelatis & siens ex coquendis peccata
mortalia: quod est contra Thomam
Ad hanc dictum, quod ex uite inebriando
non posse inebriantibus finitus lacrime, opus
Non enim dicas, aut sonnare tunc ut de no-
tas requiratur ad hoc, quod ebrius est de no-
tate, ut obiectio imponeat, sed de no-
tum conditionem absudatur reuersio. Vnde
t. II. si quis de absuertio quod ad effici-
re fortitudinem vini, & habuimus pri-
mam. Et quoniam humiliter cogimus, et
pruis absudatur ebrietas, quoniam in tam-
tum, tali cognitio habet: idcirco est super-
ficiem, quam praeterita ei cibis percep-
fuit dicta cognitio. Nec hoc est contra
Thomam ipse dicit affirmatum, sicut
ideat, habens tunc cognitionem, et tam
negatim, scilicet, nisi sit absudatur. Quia
ret negatuum, glosstare, ut de
habens cognitionem fortitudinem
qua de absuditate non incumbit. Rati-
onis in quoque tunc cau inebriatio
Etius intelliguntur.
¶ Ad utramque ergo obiectioem, deinde
utroque est peccatum mortale, quam
cuiuslibet necessarius ad ebrietatem
fiduntur, pater ex dictis. Sors cuius
tioneum in utroque tunc cau inebriatio
In eodem articulo in se proposito
Martino ibidem occurrit, arguendo con-
dicendo. Hoc est solutione non uiderem
tis Augustini: Et arguitur, Cum in
ebrietate, sumitur plu quam necesse
mitur plu quam necesse fit, penitus
ebrietatis perire ad minima peccata. Hoc
Maior est certa, conclusio et concludit
argundo altiorum.
¶ Ad hoc dicitur, quod obiectio conciliatur
et uite. Né peccata coitatis in hoc
potu facit hominem comadre, neque
ita quod ex hoc formulari uolent possi-

præius patuit. Delectatio autem trahens hominem ad bibendum & sive ad ebrietatem, licet inferat etiam potum plus quam oportet, non tamen ex hoc trahit speciem, sed ex hoc quod est inebriator. Et propterea illa propositio. Cam sumitur potus usque ad ebrietatem, sumitur plurquam oportet, distinguenda est: quod

hoc homō volens & sciens priuat se vñ rationis, quo secundū virtutem operatur, & peccata declinat: & sic peccatum mortale, nō propter solam iterationem actus, sed quia non potest esse, quod homo assidue inebrietur, quin sciens & volens ebrietatem incurrat, dum multotiens experitur fortitudinem iunii, & suā habilitatem ad ebrietatem.

B Ad 11. dicendum, quod plus sumere ē cibo & potu, quām nō cesset, pertinet ad uitium gulæ,

quare aliquem usū corporali. Sed secundo modo conflat, quod non est peccatum mortale ex suo genere, ut patet ex somno, & dormiente superflue sc̄iter. Oportet ergo aliquid apponere, un de habeat rationem peccati mortalitatis: sed ex diuinitate concupiscentia, aut delectatione potus iunii, hoc non habetur, quia secundum se aut non est peccatum, aut veniale, ergo.

C ¶ Ad hoc potest dici, nouam introducendo opinionem, immo potius antiquam renouando, quod ebrietas nisi sit assidua, non est peccatum mortale, non quod iteratio actus faciat de veniali mortale, sed quia virtus assidue ebrietatis est notabiliter impedita vñ rationis, & per hoc notabilis nocumentum illatum homini, qui secundum rationem uiuere debet. In una autem ebrietate non est huic in fine de iis damnificatim notabiliter uis ratio, ut experientia testari videtur. Sicut ergo gutta cauar lapidem ex frequenti calu, ita ebrietas efficit notabile dampnum homini ex affiditatem. Et quia peccatum mortale ex suo genere nō est, nisi sit notabiliter contra bonum Dei, proximi, aut ipsius peccantis: ideo ebrietas non nisi assidua, est peccatum mortale. Et hæc uidetur doctrina Augustini in allegato sermone de purgatorio, ubi distingundo peccata mortalia a non mortali bus, ponit ebrietatem, si sit assidua inter mortalia. Hoc idem fentit gloria Gal. 5. in uero. Ebrietates, & diuinus Thomas: ibidem glofata assidua, & in quaest. de malo q. 2. artic. 8. ad tertium, & q. 7. art. 4. ad primum, fentit quod ebrietas non est peccatum mortale ex suo genere. Hæc opinio sequens multos inuenire, nisi auctoritas tantu[m] doctoris hic, & superius in precedenti libro q. 58. art. 5. ad primum, & super epistolam ad Roman. 15. exprefſe obſtarat.

E ¶ Ad cuius euidētiā, quia tota difficultas conficitur, An vna ebrietas inferat notabile nocumenum, aduentum est, quod vñ rationis est multo maius bonum, quām uis domus. Conflat autem quod priuatis aliquem vñ sute domus non solum totaliter, hoc est, in perpetuum, sed etiam ad tempus, puta, uno die, peccat mortaliter: quoniam vñ priuatus est bonum notabile, & temporis circumstantia non facit ut pro nihil habeatur. Quantò ergo magis priuatus proximum sicut rationis per unum diem, peccat mortaliter? Et eadem ratione priuatus seipsum vñ rationis peccat mortaliter: quoniam vñ rationis nō est bonum voluntarii sicut domus, sed est bonum naturale, sicut oculus, &c. naturalia. In naturalibus autem ita peccat mortaliter priuatus seipsum, sicut priuatus proximum: quia homo non est dominus suorum naturalium, ut possit se priuare illis cum vult, sicut potest donare domum, & illius uisum. Intenuit ergo in ebrietate, que vñ rationis uolenter collit, iniuria priuato notabilis boni ex suo genere: nec ex imperfectione actus propter breue tempore excludatur si tanto tempore quis uolenter impeditre aliquem ab uisu manuum suarum ligando illas.

F ¶ Ad obiectiōnem autem in oppositum de dormiente superflue ex delectatione uel alia illicita causa, respondeatur, quod non est simile propter duo. Primo, quia priuatus vñ rationis per somnum, est priuatio naturalis: priuatio autem per ebrietatem, est priuatio violeta, quoniam illa sit media quiete sensuum, in qua constitutus somnus: ita fit perturbatione & irritudinali, ut pater in ebrietate vigilans. Secundo, quia in vñ rationis confidantur tria. Primo, ipse actualis vñ rationis. Secundo rationis solutio, ut posset quis ea uti si vult. Tertio, expeditio ad solutionem rationis in somno. Prima duo colluntur: in ebrietate autem tollit etiam tertium, quoniam ebrietas non solum vinculum rationis imponit, sed etiam necessitatem permanendi in tali vinculo.

10. Vnde dor miens aliquo forti sono facta excitauntur, & soluta ratione potit. Ebrus autem quiamvis vigilet, necessestati
violentam vinculacionis patitur. Et rursum, dormiens potest di-
sponeat ut per hominem, aut horologium &c. tali hora excite-
tur, ebrus autem si ordinauerit, nil prodet, quia tali hora vio-
lente acceditus vin-

cali rationis subiacet.
Quod ergo au-
thor in prioribus li-
bris perransferat,
supponendo cum a-
lis, quod ebrietas
erat veniale, post-
modum ad altiora
divini luminis cum
accessisset, in sum-
ma hoc determina-
uit dicendo, quod
est mortale pecca-
tum non semper est peccatum
mortale: sed plus sumere in po-
tui scienter visum; ad ebrietatem, hoc
est peccatum mortale, unde Au-
gustinus dicit in 10. conf. * Ebrietas
logia est a me, misereberis ne ap-
propinquet mihi: capula autem
nonnumquam subrepti seruo tuo.

q. 141. 2r. b. ut dicimus, quod
est mortale pecca-
tum ex suo genere,
quia tanto bono, i-
licet uia rationis op-
ponitur. Nec ob-
stat hoc superius di-
ctis, i-licet, quod
ebrietas materialiter,
si necessaria est ex
confilio medicinae,
est licita. Non enim
sequitur ex his, quod
peccatum ex suo ge-
nere sit licitum pro-
pter bonum finem:
sed bene sequitur,
quod materia pecca-
ti ex suo genere li-
cita sit propter finem
bonum quandoque,
quod non esse con-
ueniens patet. De-
tractio enim ex sua
ratione est pecca-

ARTICVLVS III.

*Vtrum ebrietas sit grauissimum
peccatorum.*

Bonum ab initio ad
expedit reuelare pec-
catus illi. Qui
enim ex medicinae
necessitate se inebri-
at, vel alium, non si-
ni materialiter ebriet-
atem incurrit: quo-
nam non tendit ad
delectabile, quod
est formale in
speciebus in-
temperan-
tia, de
quaru
numero est
ebrietas.

**¶ Super Questionis centesima quinquagesima
Articulum tertium.**

In art. 3. eiusdem i. 50. quæst. in re pensione ad primum, Martini obiectio occurrit vbi supra, contra authores in hic arguentis, & non reputaueram hanc expositionem authoris, cum multa utia sint magis communia, quam cibietas; immo qui se inebriant, pauci sint in comparatione ad alios.

Ad hoc dicitur, q̄ obiectio non solum contra intentionem, sed contra verba auctoris sensum accipit. Author siquidem dicit, q̄ peccata intemperantia sunt communissima quo ad prontitatem; et non dicit, q̄ ebrietas est maxime communis, ita q̄ auctor non intendit, q̄ Coryfostomus speciebus intemperantie attribuit tantam amaritudinem cum dampno proper gressus, tui frequentiam, quam tam amicum redditur demoni.

ARTIC. III.
¶ In eodem art. 3. in responsive ad facili-
rit, quia responsio authoris aut ei fallit ac-
tum. Responsio enim sua confiteat in re
vitium, seu peccatum, quam amissio
bonum est iuritius bonum.

¶ 3 Præt. Magnitudo culperet
magnitudine peccata ostenditur:
sed ebrietas vsf esse maxime pun-
nita. dicit enim Ambr. * opinio
esset in homine seruitus, si non
fuisset ebrietas. ergo ebrietas et
maximum peccatorum.

G SED CONTRA est, q̄ fm Gre.
* vitia spiritualia sunt maiora, q̄
carnalia: sed ebrietas contumelias
inter vitia carnalia, ergo non est
maximum peccatorum.

RESPON. Dicidę, p̄ hoc at
aliq̄d esse malū, q̄ priuā bonū
vnde quātō malius est bonū, q̄
priuatur p̄ malū, tanto malū ḡ
tiūs est. Manifestū est aut̄ glo-
rūm diuinūm est manus q̄ bonū
humanū; & ideo peccata, q̄ sunt
direcē cōtra Deū, tunc grauitate
peccato ebrietatis, quod direcē
oppōnit bonū rōnis humānū.

ad peccata incepit etiam me homo habuit proruptum hoc, q̄ huiusmodi concupiscentia, & delectationes connotantes nobis sunt: & secundum hoc dicuntur huiusmodi peccata esse maxime amica diabolo, non quia sint alii grauiora, sed quia sunt apud homines frequenter.

A d. II. Dicēdū, q̄ bonū rōis
impeditur duplicitur. Vno mō
per q̄ id quod est cōtrārī rōis;
I alio modo, p̄ id q̄ austerū uti-
rōis. Plus aut̄ habet de ratione
malitiae, q̄ contraria rōis; q̄
ad horāvſū rōis austerū. Vnde
rōis p̄ esse & bonus, & mā-
q̄ tollitur p̄ ebrietate; sed bon̄
uirurū, que tollunt p̄ ea, que cō-
trariantur rōis; sicut temp̄ bon̄

K Ad illi. Dicendum, quod est consecuta ex ebrietate occisionaliter, iniquitati Chammodictionem seruitutis in la prole ritate accepit per hoc ergo irritum per triebriatum, non autem pertitus fuit directe pena ebrietatis.

& boni in natura tolluntur
peccati coram bono umiliante ac
debet omni unito, ac peccam tolluntur
et eradicari, & ex iusta tollit boni unitum
tollit autem bona ut laetatur in se
li etiam unitum fortunam, ut fumus mille
mendii, et quod grauitas peccatorum
trariate ad bonum mortis, haec quod
rationis morali est granissima per hoc
boni rationis & naturalis, & mortis
magis contrariantur bona mortalitate
quia, febrieas solit*u* bona ratione
tum, non sequitur quod granissima
tia, quod collunt multo minus bona ratione